

Usnesení č. 6/2025

Rady vlády pro paměťovou agendu

ze dne 11. listopadu 2025

k sovětským symbolům v České republice

Rada vlády pro paměťovou agendu

- I. vyjadřuje podporu všem samosprávným celkům a občanským iniciativám, které se snaží odborně a konstruktivně vypořádat s pozůstatky sovětských symbolů, mohyl, soch, pamětních desek a pomníků na území České republiky,
- II. doporučuje, vést otevřený, odborný a kultivovaný dialog o podobě a významu těchto památníků, a to s cílem porozumění minulosti, kritickému myšlení a upevnění hodnot o dějinách Československa a zároveň při plném respektování legislativy v oblasti ochrany kulturních statků. Přitom je důležité kriticky reflektovat historii a nezamlčovat či nezpochybňovat historická fakta,
- III. navrhuje připomínat osvobození území Československa v roce 1945 důstojnými způsoby, zejména prostřednictvím nových, moderních forem památníků, například doplněním místa o potřebné informace a kontext, dokumentováním příběhů v kraji, instalováním výstav, organizováním projekcí, kulturně-společenských akcí, podpory badatelských projektů ve školách či zaměřením se na ochranu míst paměti.

Odůvodnění:

V období komunistického režimu signalizovala sovětská symbolika ve veřejném prostoru podřízenost našeho národa SSSR. Zejména po roce 1968, kdy byla naše země obsazena sovětskými vojsky a okupována až do roku 1990, představovaly sochy „Ivana“ demonstraci lokajství a široce sdíleného tzv. „poučení z krizového vývoje“, tedy přijetí vojenské okupace jako „bratrské pomoci“.

V kontextu současné agrese Ruské federace vůči Ukrajině tyto monumenty se symbolikou SSSR (nápis, sochy rudoarmějce, rudé hvězdy apod.) vyvolávají oprávněné rozhořčení občanů. Ruská armáda se na území Ukrajiny dopouští masových zločinů proti lidskosti – mezi důkazy patří například masakr v Buči, ostřelování Mariupolu, při němž zahynuly tisíce civilistů, mučení více než čtyř set civilních obyvatel v Izjumu, události v Bachmutu, Vuhledaru, únosy dětí a řada dalších činů vraždy, znásilnění či rabování. Pomníky oslavující vojska SSSR jsou problematické také proto, že Ruská federace se oficiálně k odkazu zločinného režimu v SSSR hlásí.

Žijeme v době vzestupu AV projekčních technologií, které umožňují doplnit k monumentům připomínající 2. světovou válku a období komunismu historický kontext, archivní snímky, autentická svědectví a příběhy. Doporučujeme samosprávným celkům v této věci spolupráci s renomovanými paměťovými institucemi a spolky zabývající se dokumentováním svědectví pamětníků, výrobou a instalováním moderních expozic prezentující 20. století.